

Planter, Jura

Reglerne om forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder i 2023

Planlægger du vårsæd på en mark, skal du være opmærksom på, hvornår du må foretage jordbearbejdning. Der er en række undtagelser til reglerne.

Viden om

Hvem skal overholde reglerne?

Virksomheder med plante- og/eller husdyravl som dyrker et samlet areal på mindst 10 ha, er omfattet af reglerne om forbud mod jordbearbejdning efter høst forud for forårssåede afgrøder. Det gælder uanset om virksomheden er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ej.

Hvis du er økolog, så er du ikke omfattet af reglerne.

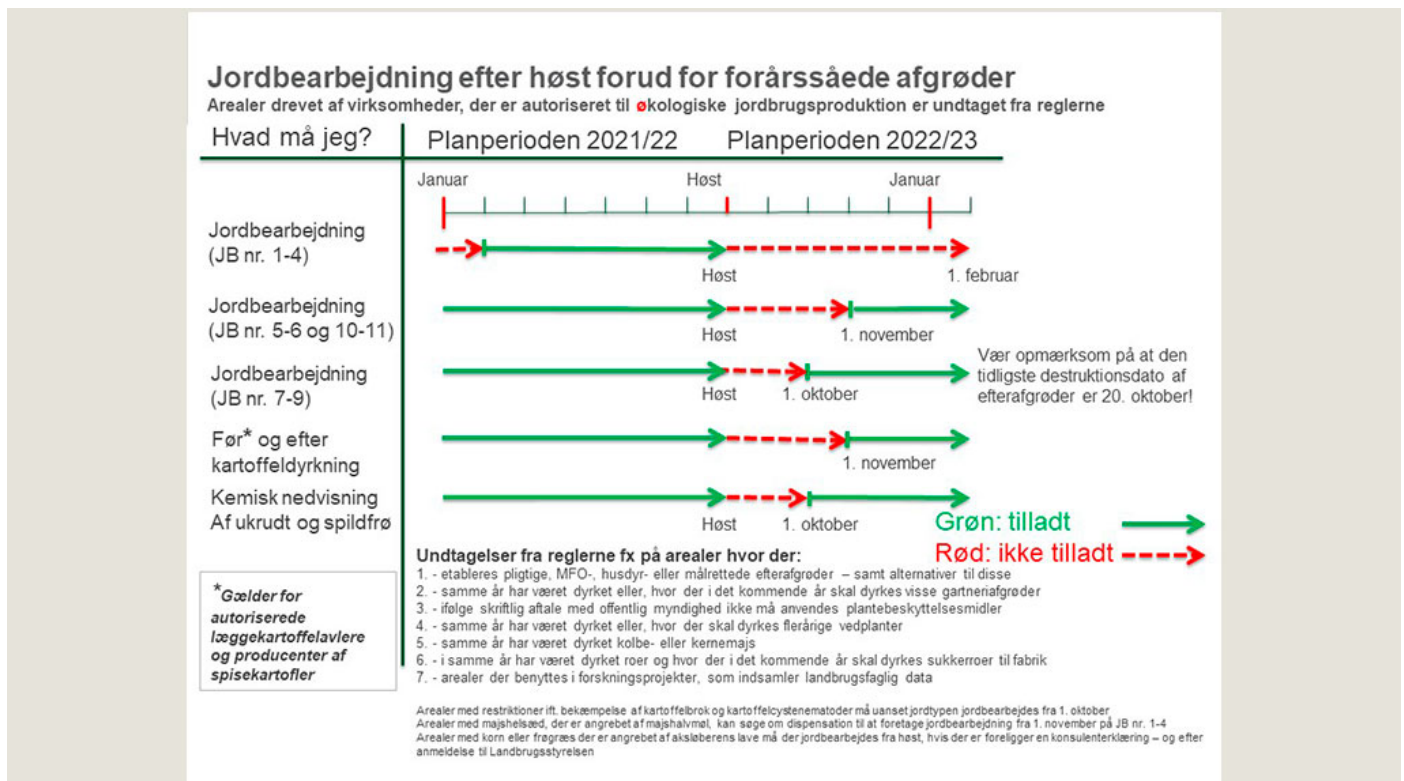

Diagram: Reglerne for jordbearbejdning efter høst forud for forårssåede afgrøder

Definition af jordbearbejdning

Jordbearbejdning omfatter i denne sammenhæng, alle former for bearbejdning af jorden, som foretages i forbindelse med jordbrugsmæssig anvendelse som fx pløjning og harvning. Altså alle aktiviteter i marken, der har til hensigt at bearbejde jorden eller afgrødestubben.

Følgende aktiviteter anses ikke som jordbearbejdning:

Høst, presning, indsamling af halm, kalkning, tromling, overfladisk halmstrigling, der har til formål at fordele halmen jævnt på arealet, etablering og vedligeholdelse af dræn samt nedfældning af gylle på udlægsgræs efter korn eller helsæd.

Sådan er reglerne for jordbearbejdning efter høst forud for forårssåede afgrøder

Hovedreglen er, at der ikke må foretages jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder fra høst af forfrugt til henholdsvis:

- 1. oktober på lerjord, JB 7-9
- 1. november på lerjord, JB 5-6 og 10-11
- 1. februar på sandjord, JB 1-4
- JB 12 skal anses som enten som sand- eller lerjord alt efter arealets beskaffenhed

Oversigt over tidspunkter for forbud mod jordbearbejdning

• Fra høst

Forbud mod jordbearbejdning før forårssåede afgrøder.

• Fra 1. oktober

Slut på forbud mod jordbearbejdning på lerjord, JB 7-9.

Nedvisning af ukrudt og spildfrø må fra denne dato finde sted, på arealer med forbud mod jordbearbejdning.

• Fra 1. november

Slut på forbud mod jordbearbejdning på ler- og humus jord med JB 5-6 og JB 10-11.

Slut på forbud mod jordbearbejdning på arealer, hvor der har været dyrket kartofler og på arealer, hvor der skal dyrkes lægge- eller spisekartofler i den kommende sæson.

• Fra 1. februar

Slut på forbud mod jordbearbejdning på sandjord, JB 1-4

Der er en række undtagelser fra reglerne, jf. Bekendtgørelse nr. 742 af 30. maj 2022 § 30 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2022/2023, som bliver gennemgået nedenfor.

Følgende arealer er undtaget fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning:

- Arealer der drives af virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion
- Arealer der drives af bedrifter med et dyrket areal på under 10 ha.
- Arealer hvor der i samme år har været dyrket roer
- Arealer hvor der i det kommende år skal dyrkes sukkerroer til fabrik.
- Arealer hvor der etableres lovpligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, MFO-efterafgrøder eller efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering.
- Arealer hvor der samme år har været dyrket eller, hvor der i det kommende år skal dyrkes visse gartneriafgrøder. Se listen over disse afgrøder i Tabel 2 nedenfor.
- Arealer hvor der ifølge skriftlig aftale med offentlig myndighed ikke må anvendes plantebeskyttelsesmidler.
- Arealer hvor der samme år har været dyrket flerårige vedplanter eller, hvor der i det kommende forår skal dyrkes flerårige vedplanter.
- Arealer hvor der samme år har været dyrket kolbe- eller kernemajs.
- Arealer hvor der den kommende dyrkningssæson skal dyrkes kartofler af autoriserede læggekartoffelavlere og avlere af spisekartofler, må der uanset jordtypen jordbearbejdes fra den 1. november.

- Arealer hvor der har været dyrket kartofler, må der jordbearbejdes fra den 1. november - uanset jordtypen.
- Arealer, der benyttes i forskningsprojekter, som indsamler landbrugsfaglig data

Hvornår er det tilladt at jordbearbejde på arealer med efterafgrøder?

På arealer med pligtige efterafgrøder, MFO-efterafgrøder, husdyrefterafgrøder eller målrettede efterafgrøder er der fastsat specifikke krav for destruktions tidspunkter, og de er derfor ikke omfattet af det generelle forbud mod jordbearbejdning forud for vårsæd, men følger destruktionsfristen for de enkelte typer af efterafgrøder.

De såkaldte "frivillige efterafgrøder" er ikke undtaget fra reglerne. Ved etablering af "frivillige" efterafgrøder må der foretages en let jordbearbejdning. Efterfølgende jordbearbejdning følger datoerne for jordbearbejdningsreglerne, hhv. 1. oktober for JB 7-9, 1. november for JB 5-6 og 10-11 og 1. februar for JB 1-4.

Nedvisning af ukrudt og spildfrø

Nedvisning af ukrudt og spildfrø, på arealer omfattet af forbuddet mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder, må ske fra 1. oktober.

Undtagelsesbestemmelser for arealer med kartoffelbrok og kartoffelcystenematoder

På arealer, som har fået pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen om at bekæmpe kartoffelbrok eller kartoffelcystenematoder, må der uanset jordtypen, foretages jordbearbejdning fra 1. oktober.

De arealer, der er pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen, er automatisk dækket af undtagelsen og fremgår af Internet Markkort (IMK) i Tast selv-service under fanen "Kartofler". Undtagelsen gælder så længe arealet er pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen, derefter skal arealet igen følge de generelle regler om forbud mod jordbearbejdning.

Undtagelsesbestemmelse for arealer med majshelsæd angrebet af majshalvmøl

For marker med majshelsæd på sandjord, JB 1-4, hvor det kan dokumenteres, at afgrøden er angrebet af majshalvmøl, kan der søges om dispensation til at foretage jordbearbejdning fra 1. november. På lerjord er det i forvejen muligt at foretage jordbearbejdning fra 1. november på JB 5-6 og 10-11 og fra 1. oktober på JB 7-9. Jordbearbejdning på disse arealer efter 1. november kræver derfor ikke dispensation.

Indsend anmeldelse om angreb af majshalvmøl - INDEN jordbearbejdning

Inden du foretager jordbearbejdningen, skal du indsende en anmeldelse af angrebet til Landbrugsstyrelsen.

Find blanketten på Landbrugsstyrelsens hjemmeside

Blanketten skal downloades og alle felter skal udfyldes, og derefter skal den gemmes på computeren og sendes til majshalvmoel@lbst.dk. Du vil modtage en kvittering for modtagelse af anmeldelsen.

Efter anmeldelsen skal du opbevare følgende dokumentation på bedriften, som skal fremvises ved en eventuel kontrol:

- Kopi af den sendte anmeldelsesblanket
- Kvitteringsmail fra Landbrugsstyrelsen for modtagelse af anmeldelsen
- Konsulenterklæring om angreb af majshalvmøl på det berørte areal

Når ovenstående tre punkter er opfyldt, har du fået dispensation til at jordbearbejde det anmeldte areal fra 1. november. Dispensationen er kun gældende i denne planperiode.

Særligt for bedrifter der er autoriserede til økologisk jordbrugsproduktion

Denne type bedrifter kan også råde over konventionelle arealer og/eller arealer, der er under omlægning til økologi. Disse arealer er ligeledes undtaget fra reglerne om jordbearbejdning efter høst forud for forårssåede afgrøder.

Hvilken betydning har reglerne for arealer, hvor der skal dyrkes vårsæd?

Reglerne betyder, at på de marker, hvor der skal dyrkes vårsæd det efterfølgende år, må der efter høst, ikke foretages jordbearbejdning før de angivne datoer. Det gælder alle former for jordbearbejdning - også nedmuldning af halm, overfladiske harvninger, grubning mv.

Hvilken betydning har reglerne for arealer, hvor der skal dyrkes vintersæd?

På arealer, hvor der skal dyrkes vintersæd er der ikke restriktioner i forhold til jordbearbejdning. Husk, at erfaringerne viser, at der kun bør stubharves efter høst og forud for vintersæd, hvis du ønsker at:

- Nedmulde halm
- Etablere et såbed (pløjefri dyrkning)
- Fremprovokere spiring af visse problematiske græsukrudsarter som gold hejre eller spildkorn. For alle andre ukrudsarter er det bedst at lade frøene ligge urørt i stubben.
- Forebygge at spildraps opformerer kålbrok.
- Bekæmpe snegle

Udfør harvningen så overligt som muligt, så færrest mulige ukrudtsfrø bringes ned i en dybde, hvor de går i spirehvile.

Tabel 2. Afgrødekoder for gartneriafgrøder der er fritaget fra forbuddet mod jordbearbejdning.

Afgrødekode	Afgrøde	Afgrødekode	Afgrøde
122	Kommenfrø	449	Medicinplanter, stauder
123	Valmuefrø	450	Grøntsager, blandinger
124	Spinatfrø	501	Stauder
125	Bederoefrø	502	Blomsterløg
126	Blanding af markfrø til udsæd	503	En- og to-årige planter
400	Asieagurker	510	Melon
401	Asparges	512	Rabarber
402	Bladselleri	513	Jordbær
403	Blomkål	540	Tomater
404	Broccoli	541	Agurker
405	Courgette, squash	544	Snitblomster og snitgrønt
406	Grønkål	548	Småplanter, en-årige
407	Gulerod	551	Moskusgræskar
408	Hvidkål	552	Mandelgræskar
409	Kinakål	553	Centnergræskar

Afgrødekode	Afgrøde	Afgrødekode	Afgrøde
410	Knoldselleri	650	Chrysanthemum Garland, frø
411	Løg	651	Dildfrø
412	Pastinak	652	Kinesisk kålfrø
413	Rodpersille	653	Karsefrø
415	Porre	654	Rucolafrø
416	Rosenkål	655	Radisefrø (inklusive olieræddikefrø)
417	Rødbede	656	Bladbedefrø, rødbedefrø
418	Rødkål	657	Grønkålfrø
420	Salat (friland)	658	Gulerodsfrø
421	Savoykål, spidskål	659	Kålfrø (hvid- og rødkål)
422	Spinat	660	Persillefrø
423	Sukkermajs	661	Kørvelfrø
424	Ærter, konsum	662	Majroefrø
429	Jordskokker, konsum	663	Pastinakfrø
430	Bladpersille	664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø
431	Purløg	665	Havrerodfrø
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)	666	Purløgsfrø
434	Grøntsager, andre (friland)	667	Timianfrø
440	Solhat	668	Blomsterfrø
448	Medicinplanter, en- og toårige		

Reglerne om forbud mod jordbearbejdning forud for vørsåede afgrøder - tidligere år

Fold alle ind

Reglerne om forbud mod jordbearbejdning forud for vørsåede afgrøder 2020/2021

Planlægger du vørsæd på en mark, skal du være opmærksom på, hvornår du må foretage jordbearbejdning. Der er en række undtagelser fra reglerne.

Hvem skal overholde reglerne?

Virksomheder med plante- og/eller husdyravl som dyrker et samlet areal på mindst 10 ha, er omfattet af reglerne om forbud mod jordbearbejdning efter høst forud for vårsåede afgrøder. Det gælder uanset om virksomheden er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ej. Hvis du er økologer, så er du ikke omfattet af reglerne.

Definition af jordbearbejdning

Jordbearbejdning omfatter i denne sammenhæng, alle former for bearbejdning af jorden, som foretages i forbindelse med jordbrugsmæssig anvendelse som fx pløjning og harvning. Altså alle aktiviteter i marken, der har til hensigt at bearbejde jorden eller afgrødestubben.

Følgende aktiviteter anses ikke som jordbearbejdning: Høst, presning, indsamling af halm, kalkning, tromling, overfladisk halmstrigling, der har til formål at fordele halmen jævnt på arealet, etablering og vedligeholdelse af dræn samt nedfældning af gylle på udlægsgræs efter korn eller helsæd.

Sådan er reglerne for jordbearbejdning efter høst forud for vårsåede afgrøder

Hovedreglen er, at der ikke må foretages jordbearbejdning forud for vårsåede afgrøder fra høst af forfrugt til henholdsvis:

- 1. oktober på lerjord, JB 7-9
- 1. november på lerjord, JB 5-6 og 10-11
- 1. februar på sandjord, JB 1-4
- JB 12 skal anses som enten som sand- eller lerjord alt efter arealet

Oversigt over tidspunkter for forbud mod jordbearbejdning

- **Fra høst**
Forbud mod jordbearbejdning før vårsåede afgrøder.
- **Fra 1. oktober**
Slut på forbud mod jordbearbejdning på lerjord, JB 7-9.
Nedvisning af ukrudt og spildfrø må fra denne dato finde sted, på arealer med forbud mod jordbearbejdning.
- **Fra 1. november**
Slut på forbud mod jordbearbejdning på ler- og humus jord med JB 5-6 og JB 10-11.
Slut på forbud mod jordbearbejdning på arealer, hvor der har været dyrket kartofler og på arealer, hvor der skal dyrkes lægge- eller spisekartofler i den kommende sæson.
- **Fra 1. februar**
Slut på forbud mod jordbearbejdning på sandjord, JB 1-4

Der er en række undtagelser fra reglerne, jf. Bekendtgørelse nr. 66 af 28. januar 2020 § 29 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2020/21, som bliver gennemgået nedenfor.

Følgende arealer er undtaget fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning:

1. Arealer der drives af virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion
2. Arealer der drives af bedrifter med et dyrket areal på under 10 ha.
3. Arealer hvor der i samme år har været dyrket roer
4. Arealer hvor der i det kommende år skal dyrkes sukkerroer til fabrik.
5. Arealer hvor der etableres lovpligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, MFO-efterafgrøder eller efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering.
6. Arealer hvor der samme år har været dyrket eller, hvor der i det kommende år skal dyrkes visse gartneriafgrøder. Se listen over disse afgrøder i Tabel 2 nedenfor.
7. Arealer hvor der ifølge skriftlig aftale med offentlig myndighed ikke må anvendes plantebeskyttelsesmidler.
8. Arealer hvor der samme år har været dyrket flerårige vedplanter eller, hvor der i det kommende forår skal dyrkes flerårige vedplanter.

9. Arealer hvor der samme år har været dyrket kolbe- eller kernemajs.
10. Arealer hvor der den kommende dyrkningsæson skal dyrkes kartofler af autoriserede læggekartoffelavlere og avlere af spisekartofler, må der uanset jordtypen jordbearbejdes fra den 1. november.
11. Arealer hvor der har været dyrket kartofler, må der jordbearbejdes fra den 1. november - uanset jordtypen.

Hvornår er det tilladt at jordbearbejde på arealer med efterafgrøder?

På arealer med pligtige efterafgrøder, MFO-efterafgrøder, husdyrefterafgrøder eller målrettede efterafgrøder er der fastsat specifikke krav for destruktions tidspunkter, og de er derfor ikke omfattet af det generelle forbud mod jordbearbejdning forud for vårsæd, men følger destruktionsfristen for de enkelte typer af efterafgrøder.

de såkaldte "frivillige efterafgrøder" er ikke undtaget fra reglerne. Ved etablering af "frivillige" efterafgrøder må der foretages en let jordbearbejdning. Efterfølgende jordbearbejdning følger datoerne for jordbearbejdningsreglerne, hhv. 1. oktober for JB 7-9, 1. november for JB 5-6 og 10-11 og 1. februar for JB 1-4.

Nedvisning af ukrudt og spildfrø

Nedvisning af ukrudt og spildfrø, på arealer omfattet af forbuddet mod jordbearbejdning forud for vårsæde afgrøder, må ske fra 1. oktober.

Undtagelsesbestemmelser for arealer med kartoffelbrok og kartoffelcystenematoder

På arealer, som har fået pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen om at bekæmpe kartoffelbrok eller kartoffelcystenematoder, må der uanset jordtypen, foretages jordbearbejdning fra 1. oktober.

De arealer, der er pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen, er automatisk dækket af undtagelsen og fremgår af Internet Markkort (IMK) i Tast selv-service under fanen "Kartofler". Undtagelsen gælder så længe arealet er pålagt restriktioner fra Landbrugsstyrelsen, derefter skal arealet igen følge de generelle regler om forbud mod jordbearbejdning.

Undtagelsesbestemmelse for arealer med majshelsæd angrebet af majshalvmøl

For marker med majshelsæd på sandjord, JB 1-4, hvor det kan dokumenteres, at afgrøden er angrebet af majshalvmøl, kan der søges om dispensation til at foretage jordbearbejdning fra 1. november. På lerjord er det i forvejen muligt at foretage jordbearbejdning fra 1. november på JB 5-6 og 10-11 og fra 1. oktober på JB 7-9. Jordbearbejdning på disse arealer efter 1. november kræver derfor ikke dispensation.

Indsend anmeldelse om angreb af majshalvmøl - INDEN jordbearbejdning

Inden du foretager jordbearbejdningen, skal du indsende en anmeldelse af angrebet til Landbrugsstyrelsen.

Find blanketten på Landbrugsstyrelsens hjemmeside

Blanketten skal downloades og alle felter skal udfyldes, og derefter skal den gemmes på computeren og sendes til majshalvmoel@lbst.dk. Du vil modtage en kvittering for modtagelse af anmeldelsen.

Efter anmeldelsen skal du opbevare følgende dokumentation på bedriften, som skal fremvises ved en eventuel kontrol:

- Kopi af den sendte anmeldelsesblanket
- Kvitteringsmail fra Landbrugsstyrelsen for modtagelse af anmeldelsen
- Konsulenterklæring om angreb af majshalvmøl på det berørte areal

Når ovenstående tre punkter er opfyldt, har du fået dispensation til at jordbearbejde det anmeldte areal fra 1. november. Dispensationen er kun gældende i denne planperiode.

Oversigt over gartneriafgrøder, der er fritaget fra forbuddet mod jordbearbejdning		
122 Kommenfrø	418 Rødkål	434 Grøntsager, andre (friland)
123 Valmuefrø	420 Salat (friland)	450 Grøntsager, blandinger
124 Spinatfrø	421 Savoykål, spidskål	501 Stauder
125 Bederoefrø	422 Spinat	503 En- og toårige planter
126 Blanding af markfrø til udsæd	423 Sukkermajs	513 Jordbær
400 Asier	424 Ærter, konsum	652 Kinesisk kålfrø
401 Asparges	411 Løg	653 Karsefrø
402 Bladselleri	412 Pastinak	654 Rucolafrø
403 Blomkål	413 Rodpersille	655 Radisefrø (inklusive olieræddikefrø)
404 Broccoli	415 Porre	656 Bladbede-, rødbedefrø
405 Courgette, squash	416 Rosenkål	657 Grønkålsfrø
406 Grønkål	417 Rødbede	658 Gulerodsfrø
407 Gulerod	418 Rødkål	659 Kålfrø (hvid- og rødkål)
408 Hvidkål	420 Salat (friland)	660 Persillefrø
409 Kinakål	421 Savoykål, spidskål	661 Køvelfrø
410 Knoldselleri	422 Spinat	662 Majroefrø
411 Løg	423 Sukkermajs	663 Pastinakfrø
412 Pastinak	424 Ærter, konsum	664 Skorzonerrodd/Skorzonerrodrø
413 Rodpersille	429 Jordskok, konsum	665 Havrerødrø
415 Porre	430 Bladpersille	666 Purløgfrø
416 Rosenkål	431 Purløg	667 Timianfrø
417 Rødbede	432 Krydderurter (undtagen persille og purløg)	668 Blomsterfrø
		650 Chrysanthemum Garland, frø (Ny)

Særligt for bedrifter der er autoriserede til økologisk jordbrugsproduktion

Denne type bedrifter kan også råde over konventionelle arealer og/eller arealer, der er under omlægning til økologi. Disse arealer er ligeledes undtaget fra reglerne om jordbearbejdning efter høst forud for vårsæede afgrøder.

Hvilken betydning har reglerne for arealer, hvor der skal dyrkes vårsæd?

Reglerne betyder, at på de marker, hvor der skal dyrkes vårsæd det efterfølgende år, må der efter høst, ikke foretages jordbearbejdning før de angivne datoer. Det gælder alle former for jordbearbejdning - også nedmuldning af halm, overfladiske harvninger, grubning mv.

Hvilken betydning har reglerne for arealer, hvor der skal dyrkes vintersæd?

På arealer, hvor der skal dyrkes vintersæd er der ikke restriktioner i forhold til jordbearbejdning. Husk, at erfaringerne viser, at der kun bør stubharves efter høst og forud for vintersæd, hvis du ønsker at:

- Nedmulde halm
- Etablere et såbed (pløjefri dyrkning)
- Fremprovokere spiring af visse problematiske græsukrudsarter som gold hejre eller spildkorn. For alle andre ukrudsarter er det bedst at lade frøene ligge urørt i stubben.
- Forebygge at spildraps opformerer kålbrot.
- Bekæmpe snegle

Udfør harvningen så øverligt som muligt, så færrest mulige ukrudsfrø bringes ned i en dybde, hvor de går i spirehvile.

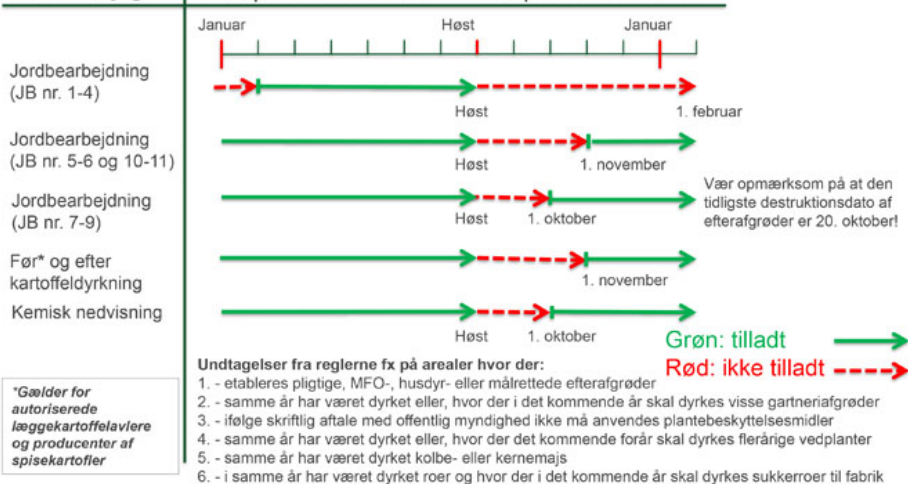
Jordbearbejdning efter høst forud for vårsåede afgrøder

Autoriserede økologiske bedrifter er undtaget fra reglerne

Hvad må jeg?

Planperioden 2019/20

Planperioden 2020/21

Arealer med restriktioner ift. bekæmpelse af kartoffelbrok og kartoffelcystenematoder må uanset jordtypen jordbearbejdes fra 1. oktober
Arealer med majshølsæd, der er angrebet af majshalvmøl, kan søge om dispensation til at foretage jordbearbejdning fra 1. november på JB nr. 1-4

Diagram: Reglerne for jordbearbejdning efter høst forud for vårsåede afgrøder

Hent eller print: [Diagram over reglerne for jordbearbejdning \(2020/2021\)](#)

Emneord

GHI - Landbrugsindberetning

Gødningsplanlægning og -regler

Jordbearbejdning

Publiceret: 18. juli 2018

Opdateret: 31. oktober 2022

Vil du vide mere?

Susi Lyngholm

Konsulent

SEGES

sil@seges.dk

+45 2383 5520

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

